

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 06.04.2026 г.			
171.	25.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Възможно ли е в проектно предложение да се заяви едновременно нов процесов модел, въвеждан чрез актив 1 и нов продуктово модел, въвеждан чрез актив 2?</p> <p>Възможно ли е да се въведе нов процесов модел и същевременно нов продуктово модел чрез само един актив?</p>	<p>И двете посочени в запитването хипотези са възможни и допустими, при условие, че са спазени всички останали изисквания, заложиени по настоящата процедура и са представени съответните обосновки във Формуляра за кандидатстване, отчитайки спецификите, както на новия модел, така и на дейността, в рамките на която същият ще намери приложение.</p> <p>В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 151 т. 2, като следва да имате предвид, че по процедурата е допустимо кандидатът да заяви подкрепа само за една икономическа дейност, като четиризначният код на тази икономическа дейност (кодът на проекта) трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване. Кандидатите носят отговорност за правилното му определяне.</p>
172.	25.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Предприятието ни се занимава с изработки на специфични метални детайли по чертеж на клиентите ни, които са основно чуждестранни предприятия от корабостроителната индустрия.</p> <p>Проектната ни идея е свързана със закупуване на специална машина т.нар. борвег, който се използва за извършване на механични обработки - фрезование и пробиване на отвори на големи детайли и заварени изделия с цел постигане на изисквания за успоредност, перпендикулярност и др. Обработката се извършва след заваряване за да могат да се коригират деформациите, получени в резултат на заваряването.</p> <p>Предприятието в момент има една изключително стара подобна машина, на която повечето функции отдавна не работят и не подлежи на поправка.</p> <p>Като получим такива запитвания, сме принудени да ги отказваме. А обработките, които правим, са с компромисно</p>	<p>Информацията, представената в запитването не е достатъчна, за да се даде категоричен отговор на поставените въпроси, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, който се предвижда да бъде въведен по проекта.</p> <p>Следва да имате предвид и че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условието за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение.</p> <p>В допълнение, обръщаме внимание, че по настоящата процедура е допустимо да се придобиват само активи, които са изрично обосновани във Формуляра за кандидатстване като необходими за въвеждания по проекта нов модел – продуктово или процесово.</p> <p>Допълнително, в Условието за кандидатстване изрично е записано, че в случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един от горепосочените - нов продуктово или процесово модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>качество - вместо първо да обработим повърхността и след това да пробием отворите както е редно ние първо изпращаме фланеца на външна услуга за прецизно пробиване на отворите, заваряваме го и след това правим финалната механична обработка, защото машината не ни позволява да следваме правилната последователност - заваряване, обработка на повърхността и пробиване на отвори.</p> <p>Възможно ли е по процедурата да закупим гореописаното оборудване за фрезозане и пробиване на отвори на големи детайли, което ще ни позволи провеждането на нов производствен процес с правилна последователност на отделните производствени операции? Така описаната проектна идея, вписва ли се в концепцията на процедурата за въвеждане на нов процесов модел?</p> <p>Благодаря предварително за отделеното време!</p>	<p>Във връзка с горепосоченото и само в случай, че така описаното в запитването оборудване за фрезозане и пробиване на отвори на големи детайли е необходимо на предприятието за въвеждането на нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел), който процес значително се различава от предишните бизнес процеси на предприятието, придобиването му по настоящата процедура, при условие, че са спазени всички останали изисквания, заложиени по нея, би било допустимо.</p> <p>Обръщаме внимание, че новият модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, следва да представлява дейностите, които превръщат суровините в стоки или услуги, включително инженеринг и свързаните с него технически изпитвания, анализи и сертификационни дейности в подкрепа на производството.</p> <p>Допълнително, следва да имате предвид, че нов модел, свързан с нов бизнес процес е налице тогава, когато същият не е бил осъществяван от предприятието. В случай, че по проекта се заявява подкрепа за въвеждане на нов модел, свързан с нов бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новия бизнес процес, който предприятието предвижда да осъществява и въведе в организацията на дейността си, в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега осъществяваните от него и въведени в организацията на дейността му.</p> <p>По отношение на новият модел, свързан с подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, задължително следва да е налице една или повече от една нови функции на съответния бизнес процес, които значително се различават от тези на предишните бизнес процеси, въведени в организацията на дейността на предприятието. Информация за новите функции на подобрения бизнес процеси, свързани с производство на стоки и/или услуги следва да бъде представена в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, като е задължително да</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>бъде направено сравнение с досега въведените в организацията на дейността на предприятието.</p> <p>В тази връзка, окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>
173.	25.03.2026 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, и по-конкретно изискванията за допустимост на дейностите и дефиницията за „нов модел“, бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на следния тип инвестиция:</p> <p>Проектното предложение предвижда внедряване на нов вътрешен процес, свързан с поддръжката на автопарка на предприятието, чрез закупуване на специализирано оборудване (машини за смяна и ремонт на гуми на тежкотоварни автомобили и съпътстващо оборудване). Чрез тази инвестиция ще се въведе вътрешно интегрирана услуга, която не се предлага като самостоятелна търговска дейност, а е изцяло насочена към подобряване на основната транспортна услуга, предоставяна на клиентите.</p> <p>В резултат от внедряването се очакват следните ефекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> гарантиране на непрекъсваемост на транспортната услуга чрез по-бърза реакция при технически проблеми; намаляване на риска от закъснения при доставки; повишаване на надеждността и сигурността на превозите; оптимизиране на логистичните процеси чрез намаляване на престоя и зависимостта от външни доставчици; повишаване на добавената стойност на основната услуга. <p>С оглед на горното, моля за разяснение:</p>	<p>Моля да се запознаете с отговори на въпроси № 45, № 46 и № 172.</p> <p>Следва да имате предвид и че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условието за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение.</p> <p>В допълнение, обръщаме отново внимание, че отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тази на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи какъв е конкретно вида на новия модел и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.</p> <p>Определенията както за нови процесови модели, свързани с нов бизнес процес в предприятието така и за такива, свързани с подобрен бизнес процеси за производство на стоки и/или предоставяне на услуги са посочени в т. 13.1. „Допустими дейности“ от Условието за кандидатстване и Приложение 10 към тях.</p> <p>Също така, следва да имате предвид, че в т. 14.2 от Условието за кандидатстване, където са посочени допустимите по процедурата разходи, е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продукти или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Може ли въвеждането на подобен вътрешен процес (свързан с поддръжка на автопарк), който не представлява самостоятелна услуга за външния пазар, а подпомага основната дейност на предприятието, да се счита за „нов или подобрен бизнес процес“ по смисъла на процедурата и съответно да бъде допустим за финансиране?</p> <p>Също така, бихме искали да уточним дали подобна инвестиция би могла да бъде интерпретирана като:</p> <p>допустима иновация на ниво предприятие (нов процесов модел), или</p> <p>недопустима обикновена модернизация/разширение на съществуващи активи, съгласно ограниченията в условията за кандидатстване.</p> <p>Благодарим предварително за съдействието.</p>	<p>Обръщаме внимание и че по процедурата е налице ограничение по отношение на кандидати, които са заявили подкрепа по режим „регионална инвестиционна помощ“ за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. За повече информация, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48.</p> <p>В заключение, окончателно решение относно съответствието на даден кандидат, проектно предложение и разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>
174.	26.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>не ми стана ясно точно какво трябва да попълня за да кандидатствам .</p> <p>Благодаря!</p>	<p>За да кандидатстване по настоящата процедура, препоръчваме на първо място да се запознаете внимателно с Пакета документи, качен на следните интернет адреси: https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/novini-proczeduri-pkip/bg16rfpr001-1-010-novi-modeli-v-proizvodstvoto-ot-strana-na-msp/ и https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/533f9f35-e4ca-45f7-ab26-bf64efb3da5d.</p> <p>Допълнително, следва да имате предвид, че подаването на проектните предложения се извършва изцяло по електронен път чрез попълването на уеб базиран Формуляр за кандидатстване, който заедно с придружителните документи се подава чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕФСУ (ИСУН, раздел „Европейски фондове при споделено управление (2021-2027)“, модул „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/533f9f35-e4ca-45f7-ab26-bf64efb3da5d.</p> <p>Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН се извършва по следния начин: кандидатът влиза в ИСУН, след регистрация чрез имейл и парола,</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>избира настоящата процедура за кандидатстване от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.</p> <p>Проектното предложение се изготвя от кандидата съгласно инструкциите на Управляващия орган, дадени в Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 7).</p> <p>Изискващите се съгласно т. 24 от Условието за кандидатстване придружителни документи към формуляра за кандидатстване също се подават изцяло електронно. Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език.</p> <p>Подробна информация за начина на подписване и подаване на Формуляра е представена в рамките на т. 23 „Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения“ от Условието за кандидатстване.</p>
175.	26.03.2026 г.	<p>Уважаем екип по процедура BG16RFPR001-1.010 „НОВИ МОДЕЛИ В ПРОИЗВОДСТВОТО ОТ СТРАНА НА МСП“ ПО ПКИП 2021-2027, моля за отговор на следния въпрос:</p> <p>1. Ще се счита ли за допустим разход за закупуване на строителна техника, като верижен багер, бетон - помпа и мини челен товарач, при положение, че не отговарят на определението за пътно превозно средство, дадено в Приложение 10 на процедурата.</p> <p>Описаната техника е специализирана строителна техника, не се придвижва самостоятелно по пътната транспортна мрежа на колела и не се използва за превозване на хора и товари. Отговарят на определението за самоходна машина, но не се придвижват по пътищата.</p> <p>Моля за конкретен отговор от ваша страна, без препращане към Приложение 10, с което сме се запознали.</p> <p>Благодаря ви,</p>	<p>Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 14.</p> <p>Следва да имате предвид, че съгласно чл. 26, ал. 8 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление разясненията в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условието за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектно предложение, както и на заложените по него разходи/дейности.</p> <p>В тази връзка и доколкото от информацията в запитването не става ясно какъв нов модел, ще бъде въведен по проекта, обръщаме внимание, че отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща допустимостта и необходимостта на всеки един актив, заложен в бюджета на проекта. Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продукт или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях разходи/дейности, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
176.	26.03.2026 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“, моля за официално разяснение относно допустимостта на разходите за софтуер, когато същият представлява вътрешна разработка, извършвана от служители на кандидата.</p> <p>В Условието за кандидатстване и в публикуваните разяснения е посочено, че софтуерът може да бъде придобит като готово решение или като персонализирано решение, разработено от изпълнителя. В тази връзка бихме искали да уточним следното:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Допустимо ли е софтуерът да бъде създаден като вътрешна разработка (вътрешно генериран дълготраен нематериален актив), когато разработката се извършва от служители на кандидата, без възлагане на външен изпълнител? 2. Ако вътрешната разработка е допустима, следва ли за нея да се представя оферта, предвид че не се сключва договор с външен изпълнител и не се извършва „придобиване“ на актив по смисъла на Условието? 3. При вътрешна разработка следва ли да се провежда процедура за избор на изпълнител по ПМС № 80/2022, или разходите се доказват чрез вътрешни документи (ведомости за заплати, разпределение на работно време, счетоводни записвания за капитализация и др.)? 4. Има ли разлика в допустимостта на вътрешната разработка в зависимост от приложимия режим на помощ (de minimis или регионална инвестиционна помощ)? 	<p>1., 2., 3., и 4. Както е посочено и е запитването, съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване по процедурата, софтуерът може да бъде придобит само по един от следните два начина:</p> <ul style="list-style-type: none"> - готово решение, съответстващо на нуждите на предприятието; - персонализирано решение, разработено от изпълнителя в съответствие с нуждите на предприятието. <p>Допълнително, съгласно чл. 11 от Условието за изпълнение, дълготрайните активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат нови (неизползвани), да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с Бенефициента, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП.</p> <p>Горепосоченото изключва приложимостта на описаната в запитването хипотеза в рамките на настоящата процедура и съответно не е допустимо да бъдат заявени разходи за придобиване на софтуер, създаден като вътрешна разработка.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Молим за официално становище, тъй като от него зависи правилното структуриране на проектното предложение и коректното планиране на разходите. Благодарим предварително за съдействието!	
177.	26.03.2026 г.	<p>1. В отговор на въпрос 117 е уточнено, че може да се кандидатства с проект, който попада само в един четирицифрен код на икономическа дейност, съгласно КИД 2025. А допустимо ли е в рамките на един проект да бъдат въведени няколко нови модела? Например комбинация между:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нов модел, насочен към подобрен бизнес процес, свързан с предоставянето на услуги и - нов модел, насочен към подобрена услуга <p>Съответно за въвеждането на новите модели ще бъдат необходими различни дълготрайни материални и нематериални активи. Част от активите ще са необходими за въвеждането на новия модел в процеса по предоставяне на услугата, а други активи ще са необходими за въвеждане на новия модел свързан с подобрена услуга.</p> <p>2. Проектът предвижда въвеждането на нов модел водещ до предлагане на нов продукт или услуга. Новият продукт/услуга попада в различен код на икономическа дейност, съгласно Класификатора на икономическите дейности, в сравнение с досегашния код на дейност на фирмата-кандидат. В този случай, и при заявен режим на помощ "регионална инвестиционна помощ", проектът задължително ли попада в хипотезата на първоначална инвестиция "диверсификацията на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент"?</p>	<p>1. Потвърждаваме дадения отговор на въпрос № 117.</p> <p>По отношение на хипотеза на въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 151, т. 2 и № 171.</p> <p>В допълнение, следва да имате предвид, че всеки един от новите модели следва да отговаря на определянията, представени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условиата за кандидатстване и в Приложение 10.</p> <p>2. Диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които кандидатът не е произвеждал или предлагал до този момент не винаги е свързана с нов код на икономическа дейност. Същевременно, ако в резултат на дадена дейност се стартира производството на нов продукт/услуга и посоченото ще се изпълнява в нов код на икономическа дейност, то същото би следвало да се разглежда като диверсификация на продукцията. Следва да се има предвид, че посочената хипотеза е приложима, ако новият код на икономическа дейност е определен коректно и новият продукт/услуга притежава фундаментално нови характеристики, необхващащи незначително осъвременяване на продуктите/услугите.</p> <p>Обръщаме внимание също така, че съгласно изискванията, за да бъде определена първоначалната инвестиция като диверсификация на продукцията на даден стопански обект, е необходимо общият размер на допустимите разходи по проекта да надхвърля с поне 200% счетоводната стойност на активите, които се използват повторно, както са осчетоводени през финансовата година преди започването на работата по проекта.</p> <p>Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите на проекта, правилно да определи към коя категория първоначална инвестиция се отнася при избран режим „регионална инвестиционна помощ“.</p> <p>Допълнителна информация за първоначална инвестиция, отнасяща се към категория „диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги,</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			които той не е произвеждал или предлагал до този момент”, може да намерите в Приложение 3.3 – Справка относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт, и Приложение 3.3.A - Указания за попълване на СПРАВКА относно активите, които ще бъдат използвани при производството на нов продукт (Приложение 3.3), част от Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3).
178.	27.03.2026 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>1. Във връзка с отговор на въпрос 74 и по-конкретно следния текст: "Във връзка с изискванията по отношение допустимостта на разходите по процедурата, обръщаме внимание, че в случай че искате да заявите по проекта и въвеждане на маркетингов или организационен нов модел, то следва на първо място да обследвате дали въвеждането му може да бъде направено чрез активите, необходими за въвеждане на основния модел (продуктов или процесов). Ако това не може да бъде направено с едни и същи активи, то този допълващ нов модел няма да се счита за допустим.", моля за следното разяснение: допустимо ли е да се заявяват допълнителни разходи за активи, освен за активите за основния модел, за който се кандидатства, напр. допълнителни софтуерни приложения, или активите за основния модел следва да са НАПЪЛНО достатъчни за внедряването и на допълнителния бизнес модел?</p> <p>2. Във връзка с разясненията по процедурата относно допустимите нови модели, бихме искали да отправим следното запитване, свързано с предприятие в сектор ресторантьорство (КИД 56.11):</p> <p>Предприятието предвижда въвеждане на нов/подобрен бизнес процес за производство и предоставяне на услуги, базиран на внедряване на съвременно кухненско оборудване, чрез който ще бъдат реализирани едновременно следните направления:</p>	<p>1. Всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел (основен), свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един от горепосочените нов продукти или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p> <p>Във връзка с горепосоченото, заявяването на посочените в запитването „допълнителни разходи за активи, освен за активите за основния модел, за който се кандидатства“ е недопустимо по настоящата процедура.</p> <p>2. Доколкото от запитването не става ясно какъв е конкретно вида на новия модел, който желаете да въведете по проекта, обръщаме внимание, че разяснения в рамките на настоящата рубрика се дават по отношение на Условието за кандидатстване и не могат да съдържат становище относно качеството и допустимостта на конкретно проектното предложение.</p> <p>Отговорност на кандидата е отчитайки спецификите както на извършваната от него дейност и отделните етапи/процеси от нея, така и тези на новия модел, който предвижда да въведе чрез проекта, да определи дали същият отговаря на посочените в Условието за кандидатстване определения и изисквания (т. 13.1 от Условието за кандидатстване и в Приложение 10 - Използвани съкращения и основни определения)</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>- производство и предлагане на здравословни храни с контролирани параметри на приготвяне;</p> <p>- въвеждане на собствено производство на хляб и тестени изделия;</p> <p>прилагане на модел за нулев отпадък, включително чрез технологии за оптимално съхранение, преработка и удължаване на срока на годност на продуктите.</p> <p>Предвиденото оборудване (напр. конвектомати, високоскоростни фурни, бласт чилъри, вакуум технологии и др.) позволява:</p> <p>- прецизен контрол на температури, време и технологични режими;</p> <p>стандартизация и възпроизводимост на процесите;</p> <p>- внедряване на нови технологични подходи (нискотемпературно готвене, регенерация, шоково охлаждане, вакуумиране и др.);</p> <p>- съществено подобряване на качеството, безопасността и ефективността на производството.</p> <p>С оглед на гореизложеното, моля за Вашето становище:</p> <p>Би ли могло въвеждането на описания комплексен процес да се разглежда като нов модел, свързан с нов или съществено подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, съгласно изискванията на процедурата, при положение че:</p> <p>- включва нови функции и технологични възможности, които до момента не са прилагани в предприятието;</p> <p>- води до съществено различен начин на производство и предлагане на продуктите;</p> <p>- обхваща както създаването на нови продукти (напр. собствено производство на хляб), така и значително подобряване на</p>	<p>да определи вида му и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.</p> <p>Обръщаме внимание, че по процедурата могат да бъдат въведени и два или повече нови модела, стига същите да отговарят на заложените изисквания и определения.</p> <p>Допълнително, следва да имате предвид, че ако новият модел, въведен по проекта е свързан с производството на нови стоки и/или услуги (нов продуктов модел), които предприятието до момента не е произвеждало и които могат да бъдат въведени на пазара, в рамките на раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване, е задължително да бъде представена информация както за новите стоки и/или услуги, които предприятието предвижда да произвежда в резултат от подкрепата по проекта, така и за досега произвежданите от него.</p> <p>Окончателно решение относно оценката на проектните предложения и допустимостта на заложените по тях разходи/дейности, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>съществуващите (чрез здравословни технологии и минимизиране на отпадъците)?</p> <p>Допълнително, моля да уточните дали комбинирането на няколко направления (здравословно хранене, собствено производство на хляб и нулев отпадък), реализирани чрез един интегриран производствен процес, е допустимо да се разглежда като един основен нов модел (процесова иновация).</p>	
179.	27.03.2026 г.	<p>Здравейте.</p> <p>1. В отговора на въпрос 139, т. 1, за втори път сочите, че относно термина „робот“ не прилагате различно тълкуване спрямо тяхното „общоприето“ значение. Кое е „общоприето“? Запознаваме Ви с няколко дефиниции от световно утвърдени източници, от които е видно, че терминът няма „общоприето“ значение. Моля да посочите коя от тях приемате.</p> <p>Речник „Merriam-Webster“ (три дефиниции):</p> <p>М.1. Машина, която наподобява живо същество в уменията си да се придвижва самостоятелно (чрез ходене или на колела) и да изпълнява сложни задачи (като хващане и преместване на обекти).</p> <p>М.2. Съоръжение, което автоматично изпълнява сложни, често повторяеми задачи (например в индустриална асемблираща линия).</p> <p>М.3. Механизъм, управляван от автоматични контролери.</p> <p>Речник „Cambridge“: Машина, контролирана от компютър, и ползвана за автоматично изпълнение на задачи.</p> <p>Енциклопедия „Britannica“: Всяка автоматично управлявана машина, която замества човешко усилие, въпреки че може да не наподобява човешко същество или да не изпълнява функции по човешки маниер.</p>	<p>В допълнение към отговор на въпрос № 139, т. 1, обръщаме внимание, че в ИСИС 2021-2027 не е предоставено изрично определение за „робот“ вероятно с цел да не се поставят изкуствени ограничения и рамки, с оглед на бурното развитие на иновациите и технологиите в тази област.</p> <p>Допълнително, видно от представените в запитването определения за робот всичките имат общи характеристики, свързани с:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наличие на автоматизирано устройство, - извършване на поредица от самостоятелни операции, - висока степен на автономност/липса на човешка намеса, - широка приложимост - в промишлеността и в други области. <p>2. УО потвърждава актуалността на отговор на въпрос 139, т.1 като не считаме, че с него налагаме ограничения на допустимостта на проекти, при което е налице автоматизиране на процесите в резултат на проекта, ако са спазени и всички останали изисквания на процедурата, вкл. това чрез проекта да се въвежда продукт/ процес, който да отговаря на изискването за нов модел. Доколкото основен критерий за допустимостта на даден проект по настоящата процедура е въвежданят нов модел/иновация да попада в някоя от подобластите на ИСИС, то ключово за определянето на посоченото е вида на въвеждания нов модел, а не толкова чрез какви активи се постига посоченото.</p> <p>За да може да се определи коректно приложимата област и подобласт съгласно ИСИС би следвало да се анализират ключовите характеристики, които са свързани с новия модел и го определят като такъв. Така например, ако ключовото за даден проект, който</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Стандартът ISO 8373:2121 “Речник на роботиката” (две дефиниции):</p> <p>I.1. „Робот” е програмиран механизъм със степен на автономност за изпълнение на придвижване, манипулации и позициониране на предмети.</p> <p>I.2. „Индустриален робот” е автоматично контролиран, пре-програмируем, мултифункционален манипулатор, програмируем в три или повече оси, който може да бъде фиксиран на място или върху подвижна платформа за ползване в автоматични процеси в индустриална среда.</p> <p>2. В Приложение 10 дефинирате „бизнес процес” като „дейности, които превръщат суровините в стоки или услуги”.</p> <p>2.1. Очевидно е, че този процес на преобразуване се постига чрез средства – ръчно или машинно. Машината представлява ДМА, респ. тя би била допустим разход за закупуване. 2.2. В цитирания отговор на въпрос 139, т. 1, сочите, че „изискването е по отношение на новия модел да попада в областите на ИСИС 2021-2027, а не активите, придобивани по проекта”.</p> <p>Като имате предвид 2.1. и 2.2., моля да обясните какво тогава се влага в израза „използване на работи в секторите с дългосрочен дефицит на кадри като:... ръчни повторяеми операции”. Допустими ли биха такива работи като активи за ползване в новите модели?</p> <p>В началото на Вашия отговор сте посочили, че УО на ПКИП „има принос за изпълнението на ИСИС”. „Изпълнение” съдържа в себе си и „тълкуване”, т.е. знание какво иска да каже този, който е поставил условието, също както при законите.</p> <p>Имайте предвид, че с предложеното тълкуване в 139.1 „отрязвате” допустимостта на всички проекти, които биха искали да заменят ръчната обработка с автоматизирана чрез внедряването на машини, които биха били закупени активи по</p>	<p>въвежда нов модел, е отпадането на даден бизнес процес, който досега се е извършвал ръчно вследствие на въвеждането на автоматизирани активи и посоченото прави новият бизнес процес да има ключови нови характеристики (на база представен анализ, който да изследва характеристиките на процеса преди и след), то би могло да се счита посочената от вас подобласт на ИСИС за приложима. Същевременно, ако в резултат на използването на аналогични автоматизирани активи по проекта ще започне производство, например, на специфичен български продукт, то приложимата подобласт на ИСИС би била „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти)“.</p> <p>Видно от посоченото, ключово за определянето на приложимата област на ИСИС не са придобиваните активи, а как същите са свързани с новия модел.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>проекта. Условието проектът да попада в областите по ИСИС е условие за допустимост и ние следва да сме абсолютно сигурни, че го спазваме, т.е. да знаем как УО ще тълкува заложените условия.</p>	
180.	27.03.2026 г.	<p>В хипотезата на проект, в който се съвместява въвеждането на повече от един нов модел, се случва проектът да попада и в няколко различни приоритетни подобласти на ИСИС. Как следва да се процедира в такъв случай?</p>	<p>Съгласно посоченото в т. 13.1, подт. 2) от Условието за кандидатстване, проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на една от изброените тематични области и подобласти на ИСИС 2021-2027.</p> <p>Във връзка с посоченото изискване за допустимост на проектите по т. 13.1, подточка 2) от Условие за кандидатстване, в рамките на раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване, кандидатът следва да избере ЕДИН от приложимите варианти, отчитайки спецификата на въвеждания по проекта нов модел в предприятието.</p> <p>Възможно е в определени случаи, един проект да попада в повече от една област и/или подобласт на ИСИС 2021-2027, като за целите на настоящата процедура, кандидатът следва да избере само ЕДНА област и една подобласт на ИСИС 2021-2027 като водеща, която има най-тясно отношение към предвиждания за въвеждане нов модел (нови модели), и която да бъде посочена в раздел „Финансова информация – кодове по измерения“, поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“ от Формуляра за кандидатстване.</p> <p>Допълнително, във Формуляра за кандидатстване, в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“, в поле „4. Тематична област и приоритетна подобласт на ИСИС 2021-2027, в рамките на които попада въвежданият по проекта нов модел (задължителна информация)“, кандидатът следва да обоснове съответствието на проекта с посочената като водеща тематична област и подобласт на ИСИС.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>Отговорност на кандидата е, отчитайки спецификите на планирания за изпълнение проект, правилно да определи водещата тематична област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в която същият попада, както и да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избора му.</p> <p>Окончателното решение относно оценката на проектните предложения ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация. В тази връзка, в случай на разминаване или погрешно идентифицирана тематична област и подобласт от ИСИС, Оценителната комисия ще извършва служебна корекция на поле „Тематични области и приоритетни подобласти на ИСИС“, като водещо за определяне на коректната област и подобласт на ИСИС ще е информацията, представена във Формуляра за кандидатстване в цялост (вкл. в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“). В случай че след проверката се установи, че не може да се определи тематичната област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в която попада въведения в предприятието нов модел, или, че същият не попада в нито една от петте приоритетни тематични области на ИСИС, проектното предложение може да бъде отхвърлено.</p>
181.	27.03.2026 г.	<p>Здравейте! Съгласно т. 14.1 Допустимост на разходите от Условията за кандидатстване и по-специално в подточка 2 е посочено, че разходите са допустими, ако са извършени след подаване на проектното предложение. В тази връзка и предвид факта, че все още няма да има одобрен проект и сключен договор, какви изисквания за тяхното извършване и последващо отчитане трябва да бъдат спазени? Интересува ме по-специално при обявяване на публична покана за избор на изпълнител в ИСУН, при последващо сключване на договор с него, а така също и при отразяване на направените разходи в счетоводната документация достатъчно ли е вместо номер на договор да се посочи номерът на проектното предложение и дали трябва да се спазят и останалите изисквания за визуализация, касаещи евентуалния принос на ЕС при последващо одобрение на проекта.</p>	<p>Съгласно т. 14.1 Условия за допустимост на разходите, за да бъдат допустими разходите по процедурата, в подточка 2 е посочено, че трябва да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за представяне на финалния отчет по проекта. Разходооправдателните документи следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата, а именно: след датата на подаване на проектното предложение и до датата на представяне на междинния/финалния отчет по договора.</p> <p>По отношение начина на отчитане на разходите в счетоводната документация, това е посочено в подточка 6 от т. 14.1 Условия за допустимост на разходите, а именно разходите да бъдат отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки, съдържащи номера на АДПБФП или в отделна счетоводна система с утвърдени сметки за отчитане на разходи по договора. За разходооправдателни документи издадени преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, следва да се посочи номера на процедурата, във връзка с която са извършени.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Какво се случва в хипотезата дейностите, свързани със закупуване на ДМА/ДНА, да бъдат приключени и съответните разходи направени, преди да е подписан ДБФП? Ще бъдат ли признати?</p> <p>И ще може ли да се получи допълнителна консултация от експерти на УО при възникнали въпроси по този казус, като се има предвид, че това би станало по време на оценката?</p>	<p>В случаите, когато кандидатът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и приложимите подзаконовни нормативни актове (вкл. ПМС № 4/11.01.2024 г. за определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление), както и указанията (вкл. мерките за видимост, прозрачност и комуникация), заложи в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/</p> <p>В подобни случаи, документите за провеждане на процедурите за избор на изпълнител (с публична покана, когато е приложимо) се публикуват в ИСУН, при спазване на изискванията на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. При този вид изпълнение на дейности кандидатите следва да имат предвид, че ако проектното предложение не бъде одобрено за финансиране, разходите, които са направени по отношение на дейностите, за които е приложено предварително изпълнение, няма да бъдат възстановени.</p> <p>Възможността за осъществяване на предварителен контрол на процедура на избор чрез публична покана по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г., както и осъществяване на консултации с експерти на Управляващия орган на ПКИП относно възникнали въпроси по изпълнението на проекта, е налична единствено след подписване на административен договор.</p> <p>При решение за изпълнение на проекта преди сключване на АДПБФП, е от изключителна важност това да се инициира след момента на подаване на проектното предложение чрез ИСУН. В тази връзка трябва да бъде съобразено и изискването, посочено в т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, съгласно което по процедурата са недопустими дейности и разходи за дейности, чието изпълнение е</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>започнало или е физически завършено, или е изцяло осъществено преди подаването на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени.</p> <p>Всички изисквания, заложиени за дейностите и разходите в Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение, са приложими в пълна сила и спрямо дейности и разходи, изпълнени и извършени преди сключването на административния договор. Не е необходимо уведомяване на Управляващия орган на ПКИП относно старт на изпълнение след подаване на проектното предложение. При необходимост от провеждане на процедура „публична покана“ по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. в периода след подаване на проекта и преди сключване на АДПБФП, кандидатите трябва да обявят процедурата като използват функционалностите на ИСУН. През средата за кандидатстване на системата (Електронно кандидатстване) и в създадения собствен профил за кандидатстване, кандидатът обявява процедурата за избор на изпълнители в частта „Е-тръжни процедури“, „Моите е-тръжни процедури“, бутон „+ Нова процедура“. Чрез тази функционалност е възможно да се обявяват процедури за избор на изпълнител по реда на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4/11.01.2024 г. преди сключване на административен договор.</p> <p>Обръщаме внимание, че разходите, извършени след подаването на проектното предложение и преди сключването на административен договор, ще бъдат възстановени от Управляващия орган само, ако с кандидата се сключи договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата, както и, в случай че са спазени всички изисквания съгласно Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение.</p>
182.	27.03.2026 г.	Допустимо ли е закупуването на верижен багер?	Моля, запознайте се с отговора на въпрос № 14.
183.	28.03.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следния въпрос: Предприятие е разработило и патентовало продукт.	Съгласно Условието за кандидатстване новият модел, въвеждан в предприятието, следва да представлява иновация на ниво предприятие и да бъде свързан с нова или подобрена стока, услуга или бизнес процес, които значително се различават от предходните и могат да бъдат съответно предоставени на потенциални потребители или въведени в употреба от предприятието. Допълнително, в рамките на т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условието за кандидатстване, са изброени няколко

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>За продукта вече е изработен и тестван прототип, който е преминал тестовете успешно и е готов за въвеждане в серийно производство.</p> <p>Допустимо ли е това предприятие да закупи софтуер и техника за стартиране на производството конкретно на този нов продукт?</p> <p>Поздрави,</p>	<p>хипотези, които по процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието и една от тях е: концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува.</p> <p>В този смисъл продукти, които са само на ниво идея, концепция или прототип без достатъчна готовност за реално приложение, не попадат в обхвата на допустимите за подкрепа по процедурата.</p> <p>От друга страна, когато продукт, защитен със съответните права по индустриална собственост, не е бил до момента произвеждан и предлаган от предприятието, но е в достатъчно зряла фаза, така че да може да бъде въведен в серийно производство и/или реално пазарно приложение, не следва автоматично да се приема, че попада в ограничението относно концепция, прототип или модел на продукт, който все още не съществува.</p> <p>Отговорност на кандидата е както да прецени дали са налице всички необходими условия, които да позволят да се реализира новия модел и да бъде изпълнен проектът в цялост, така и да определи дали същият отговаря на посочените в Условиата за кандидатстване определения и изисквания, да определи вида му и да представи във Формуляра за кандидатстване необходимата информация и обосновка в потвърждение на избора си.</p> <p>Съгласно т. 14.2 от Условиата за кандидатстване, допустими по процедурата са разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, както и на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.</p> <p>Окончателното решение относно оценката на проектните предложения ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p> <p>Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 95, т. 2.</p>
184.	28.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Бихте ли разяснили при попълване на бюджета - правилно ли е разбирането, че до 10% може да се завиши цената от</p>	<p>Разбирането Ви относно попълване на бюджета на проекта е правилно.</p> <p>Например, в случай че цената за дълготраен материален актив (ДМА), необходим за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, е 100 000 евро без ДДС,</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>приложената оферта - т.е. при цена за ДМА в приложената оферта от 100 000 евро, то в бюджета може да се заложи 110 000 евро? И по отношение на попълването и подписването на Декларацията за МСП във формат PDF - необходимо е да се попълни и подпише с КЕП или трябва да се извърши и заключване на файла или нещо друго? Благодаря за съдействието!</p>	<p>съгласно представената индикативна оферта, е допустимо в раздел „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване да бъде заложен разход за съответния ДМА, увеличен с до 10% от стойността съгласно офертата, т.е. до 110 000 евро без ДДС.</p> <p>Един от вариантите за подписване на Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение 4) е същата да бъде подписана с валиден КЕП от лице, официален представляващ кандидата, в края на самата декларация, в нарочно създадено поле „Подпис:“ (т.е. подписът да се съдържа в документа). Не е необходимо да се извършва заключване, криптиране или избиране на други подобни ограничаващи функции при подписване с КЕП на декларацията.</p>
185.	30.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Във връзка с изискването по УК: "В случай че по настоящата процедура бъдат подадени проектни предложения от няколко свързани предприятия, осъществяващи сходна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде сключен само с едно от тези предприятия." и както пояснявате в отговор 106: "... под „подобна дейност“ следва да се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2)."</p> <p>Правилно ли е разбирането, че обстоятелството дали две предприятия подали проектни предложения и осъществяващи сходна/подобна дейност са свързани ще се проверява към последната приключена финансова година?</p> <p>Благодаря за отговора.</p>	<p>В т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“, в поле „Важно“ (на стр. 19-20) от Условията за кандидатстване, е записано: „В случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от две или повече свързани предприятия-кандидати, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. Проверка на одобрените кандидати за посоченото ограничение ще се извършва <u>към датата на кандидатстване и към датата на сключване на административния договор</u>, като при установяване на посоченото обстоятелство, ще бъде издавано Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на всяко предложение, включено в Списъка/ците с одобрени за финансиране проектни предложения, класирано на по-ниска позиция след първото такова, което също е включено в Списъка/ците с одобрени за финансиране проектни предложения/Списъка/ците с резервни проектни предложения (ако такъв е съставен). В случай че бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на проектно предложение, класирано на по-висока позиция, административен договор ще се сключи със свързаното проектно предложение на кандидата, класирано на по-ниска позиция, включено в Списъка/ците на предложените за финансиране проектни предложения/Списъка/ците с резервните проектни предложения (ако такъв е съставен). В случай че две или повече свързани предприятия – кандидати са класирани на една и съща позиция в Списъците с одобрени за финансиране проектни предложения/Списъците с резервни проектни предложения (ако такъв е съставен), то административен договор се сключва с първото по ред подадено проектно предложение. Под свързани предприятия се</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p><i>разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия. Под подобна дейност за целите на настоящото изискване се разбира основна икономическа дейност за последната приключена финансова година, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД на НСИ (Приложение 12.1 и Приложение 12.2).“</i></p> <p>Видно от горесцитирания текст на Условието за кандидатстване, проверка на одобрените кандидати за посоченото ограничение ще се извършва както към последната приключена финансова година към датата на кандидатстване, така и към последната приключена финансова година (в случай че е различна) към датата на сключване на административния договор.</p> <p>Окончателното решение, относно съответствието на одобрен за финансиране кандидат с изискванията за бенефициент, ще бъде взето от екипът по договаряне, който ще разполага с цялата необходима информация.</p>